

Octant

ontwikkelingsgericht
onderwijs

icbs van
agora

Omgaan met verschillen op Icbs Octant

Een beschrijving van de zorgstructuur

Augustus 2013

Inhoud

Een beschrijving van de zorgstructuur	1
Juli 2013.....	1
1. Inleiding.....	6
2. Visie op leerlingzorg; omgaan met verschillen.....	7
2.1. Algemeen.....	7
2.2. Visie op ‘zorg’	7
2.3. Grenzen aan het kunnen omgaan met verschillen	7
3. De basis voor goed onderwijs voor alle kinderen	8
3.1. Een veilige omgeving en een goed pedagogisch klimaat	8
3.2. Een gepland, betekenisvol en doelgericht aanbod	8
3.2.1. Thematisch onderwijsaanbod	8
3.2.2. Methodisch onderwijsaanbod.....	9
3.2.3. Voldoende geplande onderwijstijd	10
3.2.4. Doelen stellen en evalueren.....	10
3.2.5. Effectieve instructie.....	11
4. Zicht houden op de ontwikkeling van kinderen binnen de groep.....	12
4.1. Handelingsgericht observeren	12
4.2. Kijken naar werk van kinderen.....	12
4.3. Methodegebonden en zelfgemaakte toetsen.....	12
4.4. Leerlingvolgsysteem	12
4.4.1. Citotoetsen	12
4.4.2. ZIEN! en SAQI.....	12
4.4.3. Portfolio.....	13
5. Zicht houden op de ontwikkeling van kinderen binnen de school	14
5.1. Datagesprekken.....	14
5.2. Groepsbesprekingen	14
5.3. Gesprekken met JGZ.....	15
5.4. Individuele leerlingbesprekingen	15
5.4.1. Gepland – kinderen met een ontwikkelperspectief en groot handelingsplan.....	15
5.4.2. Op aanvraag.....	16
5.4.3. Kindbespreking	16
5.4.4. Bespreking in KZT of GZT	16
6. Contacten met ouders.....	17

6.1.	Rapport.....	17
6.2.	Tien minuten gesprekken.....	17
6.3.	Overige oudergesprekken.....	17
7.	Zorgsignalen.....	18
7.1.	Zorg over de leerontwikkeling.....	18
7.2.	Zorg over de sociale en emotionele ontwikkeling.....	18
7.3.	Zorg over de thuissituatie.....	18
7.4.	Medische zorg.....	19
8.	Hoe te handelen bij zorg.....	20
8.1.	Stap 1: Waarnemen.....	20
8.1.1.	Observatie van leerkracht.....	20
8.1.2.	Signalen van kind.....	20
8.1.3.	Signalen van ouders.....	20
8.1.4.	Toetsgegevens.....	20
8.1.5.	Signalen van anderen.....	20
8.2.	Stap2: Begrijpen.....	20
8.2.1.	Kind.....	20
8.2.2.	Ouders.....	21
8.2.3.	Intern begeleider.....	21
8.2.4.	Gedragsdeskundige en teamleden met andere specialisaties.....	21
8.2.5.	KZT.....	21
8.2.6.	Coco, SMW, JGZ, logopediste, (school-) psychoog.....	21
8.2.7.	GZT.....	21
8.2.8.	Externe deskundige.....	22
8.3.	Plannen.....	22
8.3.1.	Handelingsplan en groepsplannen door de leerkracht.....	22
8.3.2.	Handelingsplan in overleg met IB, gedragsdeskundige of externe.....	23
8.3.3.	Ontwikkelperspectief met groot handelingsplan.....	23
8.4.	Realiseren.....	23
8.4.1.	Binnen de mogelijkheden van de groep en van de leerkracht.....	23
8.4.2.	In samenwerking met ouders.....	23
8.4.3.	Met hulpmiddelen.....	23
8.4.4.	Met extra 'handen' binnen de school.....	23
8.4.5.	Met hulp van externen.....	24

8.5.	Evalueren.....	24
8.5.1.	Geen zorg meer	24
8.5.2.	Kortdurend vervolgplan.....	24
8.5.3.	Specifieke onderwijsbehoeften ook op langere termijn.....	24
8.5.4.	Aanhoudende zorg	24
9.	Kinderen met specifieke onderwijsbehoeften	25
9.1.	Kinderen met lees- en/of spellingsproblemen of dyslexie.....	25
9.2.	Kinderen met een vertraagde ontwikkeling en/of specifieke leer of ontwikkelingsproblemen.....	25
9.2.1.	Kinderen met een vertraagde ontwikkeling.....	25
9.2.2.	Kinderen met een specifiek leer- of ontwikkelingsprobleem	26
9.3.	Kinderen met specifieke behoeften t.a.v. taakaanpak, gedrag en/of sociaal-emotionele ontwikkeling.....	26
9.4.	Kinderen met specifieke behoeften t.a.v. rekenen/wiskunde of dyscalculie	26
9.5.	Kinderen met specifieke behoeften t.a.v. taal-/spraakontwikkeling.....	26
9.6.	Kinderen met specifieke behoeften t.a.v. motorische ontwikkeling	26
9.6.1.	Kinderen met specifieke behoeften t.a.v. extra uitdaging.....	27
9.7.	Kinderen met specifieke behoeften op medisch gebied.....	27
10.	Dossiervorming.....	28
11.	Specialisten binnen de school	29
11.1.	Intern begeleiding	29
11.2.	SVIB.....	29
11.3.	Gedragsspecialist.....	30
11.4.	Rekencoördinator.....	30
11.5.	Specialist Hoogbegaafden	30
11.6.	Deskundigheid binnen de school	30
12.	Aanmelding, doorstroom en doorverwijzing	31
12.1.	Aanmelding op Icbs Octant	31
12.2.	Doorstroom binnen de school.....	31
12.3.	Naar een andere school.....	33
13.	Naar het V.O.	33
	HGW intakeformulier	36
	Formulier leerlingenbespreking t.b.v. IB/KZT/GZT.....	38
	Taakomschrijving Intern Begeleider – versie 2007	40
-	samenwerkingsverband WSNS.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1. Inleiding

Icbs Octant valt onder het schoolbestuur Agora. Agora heeft een zorgplan waarmee voldaan wordt aan de wettelijke eisen op dit gebied. Icbs Octant conformeert zich aan dit bovenschoolse zorgplan. Daarnaast is er behoefte om ook een specifiek document te hebben dat ons beleid hierin met de zorgstructuur op schoolniveau beschrijft.

In het kader van de wet Passend Onderwijs ontwikkelen wij in 2013 verder ons schoolprofiel. Dit is beschreven in een web based programma dat op bestuurlijk niveau wordt gehanteerd. Het bovenschoolse zorgplan, het schoolprofiel en dit document gaan alle over de 'zorg' op school en er zal dus onvermijdelijk sprake zijn van overlap.

Wanneer we in dit stuk spreken over 'zorg' dan impliceert dit dat wij op zoek zijn naar onderwijs dat past zodat kinderen met extra ondersteuning zo goed mogelijk kunnen blijven leren en participeren.

2. Visie op leerlingzorg; omgaan met verschillen

2.1. Algemeen

In juni 2009 is de visie van het team op leerlingzorg vastgelegd in het “Droomboek: Omgaan met verschillen”. (Bijlage 1) Ons uitgangspunt is dat ons ontwikkelingsgerichte onderwijs aansluit bij de zone van de naaste ontwikkeling van kinderen: Wij realiseren onderwijs dat past.

Deze visie is uitgangspunt voor dit document.

2.2. Visie op ‘zorg’

Op Icbs Octant zorgen we dat ieder kind zich kan ontwikkelen en tot leren komt. We hanteren daarbij de cirkels van basisontwikkeling. Hierin is af te lezen dat de voorwaarden om tot leren te komen, zijn dat een kind emotioneel vrij en nieuwsgierig kan zijn en dat het voldoende zelfvertrouwen ontwikkelt. De cirkels laten ook zien dat wij niet alleen inzetten op specifieke kennis en vaardigheden (de kerndoelen), maar ook op brede ontwikkelingsdoelen.

We laten kinderen zien wat ze kunnen en waar ze in uitblinken en helpen hen om een volgende stap te zetten. We willen dat kinderen zich ontwikkelen tot zelfstandige mensen, nieuwsgierig en met zelfvertrouwen, die zich ook na Icbs Octant blijven ontwikkelen. Wij hebben hoge verwachtingen van elk kind en proberen **altijd** zoveel mogelijk uit het kind te halen!

We willen zorgen voor eigenaarschap en betrokkenheid bij kinderen en leerkrachten waarbij oog is voor wat het kind kan en de kwaliteiten van het kind. We richten ons op de ouder als educatief partner.

Alle kinderen hebben onze zorg en aandacht nodig. Elk kind heeft eigen mogelijkheden en ontwikkelbehoeften. We willen daarom niet spreken van ‘zorgkinderen’. Wij denken dat het voor alle kinderen gaat om goed, ontwikkelingsgericht onderwijs. We spreken daarom niet van ‘leerlingzorg’, maar van goed onderwijs en het omgaan met verschillen tussen kinderen.

Uiteraard kan er soms wel ‘zorg’ ontstaan over (de ontwikkeling van) een leerling. Ook zijn er leerlingen die voor kortere of langere tijd behoefte hebben aan specifieke ondersteuning, aanpassing van het aanbod en/of gebruik van hulpmiddelen.

2.3. Grenzen aan het kunnen omgaan met verschillen

Bovenstaande impliceert dat in principe ieder kind welkom is op Icbs Octant. Het kan echter voorkomen dat wij onvoldoende kennis of middelen hebben om de onder 2.2 genoemde ondersteuning te bieden waaraan een kind behoefte heeft. Als wij een kind onvoldoende ontwikkelingsmogelijkheden kunnen bieden, ook niet met hulp van externe professionals, kan het nodig zijn een andere onderwijsplek voor het kind te vinden. Dit is ook het geval als het gedrag van een kind de ontwikkelingsmogelijkheden en/of de veiligheid van zichzelf of andere kinderen of de leerkracht in gevaar brengt. De samenwerking tussen ouders, kind en school is van essentieel belang. We zien de ouder als educatief partner in de driehoek ouder, kind, leerkracht waarin de ontwikkeling van het kind centraal staat. Als ouders geen vertrouwen hebben in de school en dit vertrouwen niet herwonnen kan worden, kan het voor het kind beter zijn om naar een andere school te gaan.

3. De basis voor goed onderwijs voor alle kinderen

3.1. Een veilige omgeving en een goed pedagogisch klimaat

- In de school gelden 3 basisregels (zie ons schoolplan 2011 - 2015). Andere afspraken en routines worden hieraan 'opgehangen'.
- Wij werken met een anti-pestbeleid met protocol dat in verbinding staat met onze methodieken voor goed gedrag.
- De eerste zes weken van het schooljaar wordt gewerkt aan een veilige groep m.b.v. 'Grip op de groep'. Gedurende de rest van het schooljaar wordt dit onderhouden met een wekelijkse activiteit.
- Bij conflicten in de klas en op het schoolplein wordt de 'STOP-methode' gebruikt.
- In de groep staat elke week een kind centraal als 'zonnetje' of 'VIP'. Dit kind krijgt bijv. een boekje met complimentjes van klasgenoten mee. In de kleutergroepen hebben de " Helpende handjes ", de functie van centraal staan.

3.2. Een gepland, betekenisvol en doelgericht aanbod

3.2.1. Thematisch onderwijsaanbod

- Op Icbs Octant werken we vanuit een ontwikkelingsgerichte didactiek. Deze staat beschreven in boeken als 'Thema's en taal' (bovenbouw) en 'Spel en Ontwikkeling' (onderbouw)
- We werken met thema's die 6-8 weken duren. Per jaar worden 5-6 thema's aangeboden, waarbij er spreiding is over verschillende onderwerpen. Registratie van de thema's vindt gedurende de schoolloopbaan per groep plaats.
- Binnen het thema wordt er gewerkt vanuit spel en onderzoek. De realistische sociaal-culturele praktijken worden zichtbaar binnen de setting (de werkelijkheid in de groep halen). In de onderbouw zal deze setting (bijv. spelhoek) het hele thema in gebruik zijn, in de bovenbouw wordt naar de setting (bijv. tentoonstelling) toegewerkt.
- Het thema wordt gepland met behulp van thema-ontwerpformulieren. Voor de onderbouw zijn deze digitaal (Horeb). Het plannen gebeurt vóór de start van het thema en kan worden bijgesteld gedurende het thema. Aan het eind van het thema wordt vastgelegd wat is aangeboden. Dit wordt bewaard in het Activiteitenboek en gaat met de groep mee.
- Thematische activiteiten worden dagelijks gepland in het logboek volgens het Horeb model van □ en Δ.
- Doelen voor taal en voor wereldoriëntatie (bovenbouw) waaraan gewerkt is, worden bijgehouden op de taaldoelenlijst en de W.O. lijst. Ook deze komen in het Activiteitenboek.
- Afspraken over het leesonderwijs zijn vastgelegd in het stuk 'Lezen op Icbs Octant'. Een deel van deze afspraken is niet meer actueel en zal de komende jaren aangepast moeten gaan worden.
- Een groot deel van ons taalaanbod bestaat uit het werken aan en met eigen teksten. De afspraken hierover zijn vastgelegd in het stuk 'Afspraken teksten groep 1-8'.

3.2.2. Methodisch onderwijsaanbod

- Bij vakken waarvoor een methode wordt gebruikt, wordt er van uit gegaan dat de leerkracht de handleiding heeft gelezen, de inhoud kent, vakdidactische kennis heeft, de kinderen in haar/zijn groep kent en op basis van dit alles het aanbod plant.
- Voor rekenen gebruiken we de methode 'Alles Telt'. Daarnaast is de afspraak om dagelijks 10 minuten te besteden aan automatiseren en handig rekenen. Dit kan vanuit de methode, of naar eigen inzicht, maar altijd afgestemd op de zone van de naaste ontwikkeling. Voor deze activiteit zijn halve rekenschriftjes beschikbaar.
- Voor schrijven gebruiken we de methode 'Schrift'. Afspraken zijn vastgelegd in het stuk 'Schrijven op Icb's Octant'.
- Voor begrijpend lezen wordt vanaf het schooljaar 2012-2013 jaar een nieuwe manier van werken geïntroduceerd. De werkwijze die beschreven wordt in het boek 'Lezen.. denken... begrijpen!' (CPS) is hiervoor de basis. Zie verder het verbeterplan 'lezen met begrip'. Afspraak is dat er in iedere groep minimaal 2 lessen begrijpend lezen per week worden gegeven. Minimaal één les volgens de nieuwe werkwijze. De tweede les kan gegeven worden met de methode 'Nieuwsbegrip'.
- Voor spelling gebruiken we Taaljournaal spelling. De weken waarin werkwoordspelling wordt aangeboden slaan we over en gebruiken we voor het herhaald aanbieden van lastige categorieën. Veel groepen doen op maandag een instapdictee. Alle groepen doen op vrijdag een einddictee. Leerkrachten vullen de methode naar eigen inzicht aan en gebruiken hierbij de placemat spelling. Werkwoordspelling wordt vanaf groep 6 aangeboden met Werkwoordspelling in de lift.
- Vanaf groep 6 wordt topografie aangeboden. Hiervoor is een methodiek bestaande uit een kopieermap met kaarten en toetsen. Binnen de bouw worden afspraken hierover gemaakt.
- In groep 7 en 8 wordt Engels gegeven met de methode 'Let's do it'. Deze methode zal in het schooljaar 2013-2014 worden vervangen door een nieuwe methode.
- Creatieve vakken, taal en W.O. worden thematisch aangeboden. Om dit goed te vullen zijn boeken van methodes beschikbaar als bron.

3.2.3. Voldoende geplande onderwijstijd

In het rooster moet voldoende tijd zijn ingeroosterd voor de basisvakken. Staat op het rooster :‘thematisch werken’ of ‘werkplantijd’ , dan is aangegeven hoe de verdeling van deze tijd is over taal, wereldoriëntatie en creatieve vakken. Het rooster is terug te vinden in de klassenmap.

Minimum aantal uren te besteden aan de basisvakken (vanaf groep 3):

	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>8</u>
Lezen	7	5	5	4	4	4
Spelling	1	1	1	1	1	1
Taal	2	4	4	4	4	4
Rekenen	4	5	5	5	5	5
Handschrift	2,5	1,5	1	0,5	0,5	0,5
W.O.			3	3	3	3

Bovenstaande is de basis, extra tijd voor taal en lezen wordt in ieder geval gepland.

Eten en drinken wordt gezien als effectieve lestijd en kent een onderwijsinhoudelijke invulling. Vanaf groep 4 is ruimte voor 15 minuten buitenspeeltijd per dag.

Roosters worden in de eerste schoolweek bij de directie ingeleverd.

3.2.4. Doelen stellen en evalueren

De leerkracht heeft hoge verwachtingen van ieder kind. Deze werkt eraan voor ieder kind een zone van naaste ontwikkeling te creëren en zorgt voor voldoende oefening in de zone van actuele ontwikkeling. De leerkracht werkt daarbij doelgericht. Het gaat daarbij om brede doelen (zie OGO cirkels), om vaardigheidsdoelen waaraan langere tijd gewerkt wordt en om specifieke kennisdoelen. Naast doelen die gelden voor de hele groep, kunnen er ook individuele doelen zijn of doelen voor een klein groepje.

Er zijn verschillende momenten waarbij de leerkracht doelen kiest:

- In de voorbereiding van het thema elke zes tot acht weken (activiteitenboek). Hierbij maakt de leerkracht een keuze uit de ontwikkelingsaspecten uit de doelencirkel. Naast de cirkel en de doelen- en observatiehulpmiddelen uit Horeb gebruikt ze daarbij de taaldoelenlijst en de W.O. doelenlijst.
- In de (half)jaarlijkse en wekelijkse planning van de methodelessen voor rekenen, spelling en handschrift (de methode is daarbij richtinggevend).
- Het opstellen van groepsplannen lezen (groepsplannen voor de overige vakken worden gefaseerd ingevoerd) Hierbij worden ook vaardigheidsscores als streefdoel gekozen.
- In de (dagelijkse) planning van specifieke activiteiten in het logboek (hierbij wordt voor thematische activiteiten het □ model gebruikt).

Naast deze doelen voor de groep als geheel, kan er sprake zijn van aangepaste doelen voor specifieke kinderen. Deze doelen zijn vastgelegd in een subgroepplan of een individueel plan en zijn terug te vinden in Parnassys of in de groene handelingsplannen map. Het streven is dat de digitale plannen de papieren plannen op termijn volledig vervangen.

Kinderen kiezen soms ook eigen doelen. Dit is nog in een experimenteel stadium. Het streven is dit op termijn meer gestructureerd te gaan doen middels leerlingportfolio's. Ook worden er samen met kinderen groepsdoelen gekozen voor een bepaalde periode.

Op schoolniveau worden doelen gesteld in het schoolplan.

Het evalueren of doelen behaald zijn gebeurt ook op vaste momenten:

- Dagelijks bij het evalueren van thematische activiteiten en methodische lessen in het logboek (hierbij wordt voor de thematische activiteiten het Δ model gebruikt).
- Bij de evaluatie van het thema (de leerkracht evalueert zelf en samen met de kinderen wat bereikt is en hoe verdere ontwikkeling plaats kan vinden in een volgend thema). Dit wordt vastgelegd in het activiteitenboek en/of in het groepsplan.
- Bij het evalueren van de groepsplannen in februari en juli.
- Ter voorbereiding van groepsbespreking of databespreking met gebruikmaking van de Citotoetsen en de doelenlijsten voor taal en wereldoriëntatie. Dit in elk geval twee keer per jaar in februari en in juni/juli/augustus.
- Bij het maken en bespreken van het rapport.
- Op de evaluatiemomenten van subgroepplannen of individuele plannen.
- In portfoliogesprekken met kinderen en/of in groeps gesprekken.

Twee keer per jaar worden de doelen op groepsniveau geëvalueerd in een groepsbespreking of databespreking. Aansluitend vindt ook een evaluatie op schoolniveau plaats in het managementoverleg met IB, bouwcoördinatoren en directie.

3.2.5. Effectieve instructie

Lessen waarin kinderen iets nieuws leren en oefenen worden bij voorkeur gegeven volgens het model van effectieve instructie, waarbij het oefenen direct gekoppeld is aan de instructie. (Denk aan instructielessen rekenen, spelling, begrijpend lezen, teksten schrijven.) Het geven van instructie zonder direct daarna te oefenen benadeelt de zwakkere leerlingen en wordt daarom vermeden.

Effectieve instructie bestaat uit de volgende stappen:

- Het doel van de les wordt benoemd
- Voorkennis wordt opgehaald
- De leerkracht doet hardop denkend voor hoe het moet.
- De kinderen oefenen samen (duo's, interactief) en krijgen feedback van de leerkracht
- De kinderen oefenen zelfstandig
- Er wordt geëvalueerd of het lesdoel behaald is

4. Zicht houden op de ontwikkeling van kinderen binnen de groep

De leerkracht houdt op verschillende manieren zicht op de ontwikkeling van de kinderen in haar/zijn groep en stemt het onderwijsaanbod daarop af. Dit wordt op de volgende manieren gestructureerd:

4.1. Handelingsgericht observeren

De leerkracht plant activiteiten waarin zij zelf ook een rol heeft. Door:

- actief mee te doen in de activiteit creëert zij een zone van naaste ontwikkeling. (ZNO – dat wat een kind samen met anderen kan en wil kunnen).
- De leerkracht observeert terwijl deze zelf ook meedoet en krijgt zo zicht op wat kinderen al zelfstandig kunnen en waar ontwikkelingskansen liggen.
- De leerkracht noteert dit in het logboek. In de onderbouw wordt ook het kinderdagboek hiervoor gebruikt.

4.2. Kijken naar werk van kinderen

Het gericht kijken naar werk van kinderen laat zien wat kinderen al kunnen en levert aanknopingspunten op voor input in de vorm van instructie of voorbeelden en voor vervolgactiviteiten.

4.3. Methodegebonden en zelfgemaakte toetsen

De leerkracht maakt gebruik van toetsen uit de reken-, schrijf- en spellingsmethode. Zij maakt zelf toetsen of toetsopdrachten voor taal en W.O. Op basis van deze toetsen krijgt de leerkracht inzicht in het actuele ontwikkelingsniveau van de kinderen en kan bekeken worden waar extra uitleg of oefening nodig is.

4.4. Leerlingvolgsysteem

Icbs Octant maakt gebruik van Horeb (activiteitenboek, logboek, kinderdagboek) zoals hierboven al beschreven. Daarnaast maken we ook gebruik van het Cito LOVS, ZIEN! en de SAQI.

4.4.1. Citotoetsen

Wij nemen de volgende toetsen af:

- Rekenen voor kleuters (groep 2)
- Taal voor kleuters (groep 2)
- Drie Minuten Toets lezen (vanaf groep 3)
- Leestehnik en leestempo (vanaf groep 3)
- Begrijpend lezen (vanaf eind groep 3)
- Rekenen en Wiskunde (vanaf groep 3)
- Spelling (vanaf groep 3)
- Woordenschat (vanaf groep 3)

De toetskalender wordt jaarlijks geactualiseerd.

4.4.2. ZIEN! en SAQI

ZIEN is een volgsysteem voor de sociale en emotionele ontwikkeling. Na de eerste zes weken van het schooljaar vult elke leerkracht de leerkrachtlijsten van ZIEN in. In de groepsbespreking worden de scores op welbevinden en betrokkenheid besproken. Indien gewenst kan ook het diagnostiserend

deel van ZIEN worden ingezet voor individuele kinderen. Voor deze kinderen kan na interventie de lijst nogmaals worden ingevuld.

4.4.3. Portfolio

In het portfolio wordt geselecteerd werk van kinderen opgenomen, die de ontwikkeling in beeld brengt. Over dit geselecteerde werk wordt een gesprek gevoerd, waarin besproken wordt welke doelen al bereikt zijn en waar het kind verder aan wil werken. Hiervan wordt een schriftelijk verslag gemaakt dat ook in het portfolio wordt opgenomen. Vanaf schooljaar 2013-2014 is dit schoolbreed ingevoerd voor zelfgeschreven teksten. In de toekomst kan dit verbreed worden naar andere kernactiviteiten. Het is de bedoeling dat kinderen dan ook op vaste momenten hun portfolio aan ouders presenteren.

De ouders hebben ook een aandeel in het portfolio; hen wordt om reflectie gevraagd op de ontwikkeling die hierin te zien is.

5. Zicht houden op de ontwikkeling van kinderen binnen de school

Ook op schoolniveau wordt gekeken naar de ontwikkeling van kinderen. Daarbij wordt in eerste instantie gekeken naar de ontwikkeling van de groep als geheel.

5.1. Datagesprekken

In deze gesprekken wordt gesproken over de opbrengsten op groepsniveau en op schoolniveau. Knelpunten en successen kunnen leiden tot aanpassen groepsplan, beleid en meer.

Hierbij worden de scores op de Cito-toetsen gebruikt. Daarnaast wordt ook gekeken naar andere data, zoals de doelenlijsten voor taal en W.O., werk van kinderen, beeldmateriaal uit de groepen etc.

5.2. Groepsbesprekingen

Op vaste momenten in het jaar wordt een groep door de leerkracht besproken met de IB-er. Ter voorbereiding vult de leerkracht een groepsbesprekingsformulier in en zorgt dat de IB-er dit kan lezen voorafgaande aan het gesprek. Leerkracht en IB-er vullen dit formulier tijdens de bespreking aan met gemaakte afspraken. De IB-er bewaart dit formulier in een map. In de bespreking wordt gekeken naar de ontwikkeling van de groep als geheel. Er wordt daarbij altijd gesproken over de volgende aspecten:

- Groepsproces – veilige groep (binnencirkel)
- Brede ontwikkeling binnen de thema's (tweede cirkel)
- Specifieke kennis- en vaardigheden (buitencirkel)

Samen met de IB-er wordt er gekeken naar onderwijsbehoeften van de groep en ondersteuningsbehoefte van de leerkracht. Eventueel is er ook ruimte voor korte vragen over individuele kinderen. Dit zijn dan kinderen die al bekend zijn bij de IB-er en waarop een kort antwoord mogelijk is. Voor uitgebreidere vragen is de leerlingbespreking bedoeld.

De groepsbesprekingen kennen door het jaar heen verschillende accenten:

Bij de start van het schooljaar

- Ondersteuning groepsproces.
- Start van het thema – hulp nodig?
- Voortgang groepsplannen
- Rooster (inroosteren verlengde instructie momenten, connect lezen).
- Indeling in verlengde instructiegroep / normale groep / compacters en verrijkers
- Afname tempotoets rekenen
- Te starten handelingsplannen

November

- Groepsproces, evaluatie toets sociale en emotionele ontwikkeling.
- Thema(planning)

Februari / Maart

- Veilige groep en brede ontwikkeling n.a.v. inbreng leerkracht
- Thema's n.a.v. inbreng leerkracht
- Evaluatie Cito-toetsen – doelen W.O. en taal
- Voortgang groeps- en handelingsplannen, instructiegroepen, connect lezers

- Evaluatie leeskinderen
- Evaluatie opbrengsten a.d.h.v. methodetoetsen en eigen observaties

Mei

- Teksten
- Voortgang groeps – en handelingsplannen, instructiegroepen, connect lezers
- Evaluatie leeskinderen

Juni

- Evaluatie Citotoetsen – doelen W.O. en taal.

Voorafgaande aan een nieuw schooljaar wordt de groep door de huidige leerkracht overgedragen aan de volgende leerkracht.

5.3.Gesprekken met JGZ

In groep 2 en in groep 7 worden alle kinderen gezien door de schoolarts of de verpleegkundige. Deze doen een terugkoppeling van deze bezoeken aan de leerkracht en betrokken IB (mits ouders daar toestemming voor gegeven hebben). Als hieruit belangrijke gegevens over de ontwikkeling van het kind of signalen van zorg naar voren komen, bespreekt de leerkracht dit met de IB-er. In groep 2 worden de kinderen ook gescreend door de logopediste. Hiervoor geldt hetzelfde. Gespreksverslagen worden gearhiveerd in ParnasSys.

5.4.Individuele leerlingbesprekingen

Naast besprekingen over de ontwikkeling van de groep, kan er ook reden zijn om individuele kinderen op schoolniveau te bespreken. Dit gesprek vindt meestal plaats tussen leerkracht en IB-er, maar een andere setting kan ook mogelijk zijn. Afhankelijk van het soort gesprek is er verslaglegging:

- Er wordt een handelingsplan opgesteld
- Er wordt een leerlingbespreekformulier ingevuld door de leerkracht
- Er is een HGW intake (ook met ouders en kind) en het HGW intakeformulier wordt ingevuld en in Parnassys gehangen.
- Verslaglegging vindt plaats in de evaluatie van een (groot) handelingsplan of subgroepplan
- Er wordt een vervolgspraak gemaakt met ouders (verslaglegging in Parnassys volgt na oudergesprek)
- Er worden andere afspraken gemaakt die door de leerkracht worden vastgelegd in Parnassys (kopje intern overleg)

5.4.1. Gepland – kinderen met een ontwikkelperspectief en groot handelingsplan

Drie keer per jaar worden de kinderen met een eigen ontwikkelperspectief en bijbehorend handelingsplan besproken in een overleg met leerkracht, ouders en IB-er. In dit overleg wordt het handelingsplan geëvalueerd en naar aanleiding van het overleg wordt een nieuw plan opgesteld. Bij het overleg kunnen ook de RT-er, eventuele AB-er of andere deskundigen aanwezig zijn. Als het in het belang van het kind is, kan ook het kind zelf hierbij aanwezig zijn. Deze evaluaties vinden plaats in oktober (tussenevaluatie waarbij gekeken wordt hoe het kind is gestart in een nieuwe groep, bij een nieuwe leerkracht en of alles wat gepland is ook uitvoerbaar is en uitgevoerd wordt), in februari-maart (evaluatie plan) en in juni-juli (evaluatie plan).

5.4.2. Op aanvraag

Als een leerkracht vragen of zorgen heeft over de ontwikkeling van een kind, kan zij een afspraak maken met de IB-er voor een leerlingbespreking. Als het kind nog niet bekend is bij de IB-er of als de vorige bespreking lang geleden is, vult de leerkracht voorafgaande aan het gesprek een leerlingbespreekformulier in.

5.4.3. Kindbespreking

Vier keer per jaar wordt er in de bouw een kindbespreking gehouden. Deze bespreking vindt plaats middels de incidentmethode. Elke leerkracht brengt een situatie (incident) met een kind in waarover zij vragen heeft. Eén situatie wordt gekozen om te bespreken. Doel van de kindbespreking is het delen van kennis en ervaring op teamniveau om zo de deskundigheid van het team als geheel te vergroten en het leggen van een gezamenlijke basis in het omgaan met verschillen. Een kindbespreking kan leiden tot een handelingsplan voor het betreffende kind of om andere vervolgacties. In dat geval maakt de leerkracht een kort verslag in Parnassys (intern overleg). Soms gaat het om een breder probleem dat speelt in de groep. In dat geval is verslaglegging bij het kind vaak niet nodig.

5.4.4. Bespreking in KZT of GZT

Kinderen die zijn ingebracht in het KZT of GZT blijven in principe op de agenda staan. Dit kan door een korte schriftelijke update van de stand van zaken. Het kind wordt dan niet besproken. Als er reden toe is, wordt het kind op de agenda gezet en besproken.

6. Contacten met ouders

We vinden een goede relatie met ouders van belang voor de ontwikkeling van het kind. Ouders zijn daarom op verschillende momenten welkom in de school en worden op verschillende manieren geïnformeerd (zie schoolgids). Er zijn vaste momenten waarop ouders specifiek op de hoogte worden gebracht over de ontwikkeling van hun kind.

6.1.Rapport

Drie keer per jaar vult de leerkracht een rapport in over de ontwikkeling van het kind. Dit rapport is geschreven voor de ouders. Zie verder de documenten 'Afspraken over rapporten en oudergesprekken schooljaar ...' en 'Afspraken rapporten'.

De toetsgegevens van het LOVS worden beschikbaar gesteld via het ouderportaal van Parnassys.
(evaluatie vindt plaats voor begin 2014)

6.2. Tien minuten gesprekken

Na het tussengesprek en het eerste rapport worden ouders uitgenodigd voor een 10 minuten gesprek. Voorafgaande aan het laatste rapport is er de mogelijkheid van een facultatief 10 minuten gesprek. Als ouders of leerkracht niet genoeg hebben aan 10 minuten, wordt een andere afspraak gemaakt.

6.3.Overige oudergesprekken

Ouders of leerkracht kunnen uiteraard ook op andere momenten dan de hierboven genoemde, met elkaar in gesprek over de ontwikkeling van een kind.

Als er sprake is van een specifieke onderwijsbehoefte waarbij een regelmatig overleg tussen ouders en leerkracht (en het kind) nodig is, wordt er structureel een vervolgspraak gemaakt (veelal om de zes weken). Het streven is deze gesprekken plaats te laten vinden met beide ouders.

Het kan voorkomen dat de IB-er of de directie bij deze gesprekken aanwezig is.

7. Zorgsignalen

Hoewel wij niet willen spreken van zorgleerlingen, kan er uiteraard wel zorg zijn om een kind. Deze zorg is gebaseerd op signalen vanuit het kind of zijn omgeving. Als er zorg is om een kind, bespreekt de leerkracht dit altijd met ouders. Hiervan wordt verslag gedaan in Parnassys (oudergesprek). Als de zorg groot is, of aanhoudt schakelt de leerkracht de IB-er in en wordt het kind besproken in een leerlingbespreking.

7.1.Zorg over de leerontwikkeling

Signalen van zorg omtrent de leerontwikkeling kunnen zijn:

- Gebrek aan welbevinden bij het kind.
- Gebrek aan betrokkenheid van het kind bij werk dat gemaakt wordt.
- Het kind klaagt over te moeilijk/te gemakkelijk/saai etc.
- Het kind krijgt het werk niet af, maakt veel fouten, slordig, etc.
- Het kind scoort onder de 80% norm op dictees, methodetoetsen en zelfgemaakte toetsen.
- Het kind scoort op de Cito-toetsen bij de laagste 10% (E), zonder dat daarvoor een duidelijke oorzaak is.
- Het kind scoort op de Cito-toetsen ruim onder het gemiddelde (D, lage C) terwijl dit niet 'passend' lijkt te zijn.
- Er is in werk of toetsen geen ontwikkeling te zien met een eerder meetmoment.
- Ouders hebben zorg.

7.2.Zorg over de sociale en emotionele ontwikkeling

Signalen van zorg omtrent de sociale en/of emotionele ontwikkeling (gedrag) kunnen zijn:

- Het kind geeft aan zich niet prettig te voelen.
- Het kind klaagt over pesten door anderen.
- Andere kinderen klagen over pesten door het kind.
- Het kind vertoont ontoelaatbaar gedrag (zie protocol ontoelaatbaar gedrag).
- Het kind is stil en teruggetrokken.
- Het kind maakt geen of weinig contact met anderen of maakt op een bijzondere manier contact.
- Een plotselinge gedragsverandering.
- Het kind is vaak boos of verdrietig.
- Het kind klaagt vaak over buikpijn of hoofdpijn of gaat vaak naar de w.c.
- Het kind verzuimt veel, of komt vaak te laat. (procedure (on-)geoorloofd verzuim en te laat komen)
- Ouders hebben zorg over hun kind (boos zijn, bedplassen, buikpijn, hoofdpijn)
- Rode scores op ZIEN!
- Uitingen of opvallende zaken over de thuissituatie.

7.3.Zorg over de thuissituatie

Er kan ook zorg zijn over een kind, waarbij de zorg samenhangt met thuissituatie:

- Scheiding van ouders
- Ziekte van één van de ouders
- Onrustige en/of weinig gestructureerde thuissituatie
- De dood van een ouder of ander voor het kind belangrijke persoon

- Verslavingsproblemen
- Criminaliteit
- Signalen van huiselijk geweld, verwaarlozing of mishandeling (zie het protocol kindermishandeling)

Bovengenoemde signalen van zorg worden door de leerkracht eerst besproken met ouders besproken. Als daar reden toe is, kan de IB-er of directie hierbij ondersteunen. Bij signalen van huiselijk geweld, verwaarlozing of mishandeling wordt gehandeld volgens het protocol kindermishandeling. Dit protocol en de bijlage Octant zit in elke groepsmap.

Het onderwerp kindermishandeling komt ook regelmatig ter sprake in team- of bouwoverleg.

7.4. Medische zorg

Zorg op medisch gebied ligt buiten de deskundigheid van de school. Het zullen dus meestal de ouders, of medische professionals zijn die deze zorg verlenen. Als de leerkracht signalen ziet die op een behoefte aan medische zorg wijzen (slecht zien, slecht horen, veelvuldig toiletbezoek, ziek zijn) schakelt de leerkracht de ouders in. Eventueel kan de leerkracht een oproep door de schoolarts organiseren. School handelt hierin volgens het Protocol Medisch handelen van Agora.

8. Hoe te handelen bij zorg

Bij zorg om een kind volgen we de stappen van het handelingsgericht werken en de 1-zorgroute (zie stappen). De groepsleerkracht (-en) zijn eindverantwoordelijk voor de leerlingen in haar/zijn groep. De intern begeleider ondersteunt de leerkracht met kennis en vaardigheden, bewaakt de doorgaande lijn en coördineert de “zorg”. De ouder/verzorger krijgt van de school de rol van educatief partner. De ouder kent tenminste de stappen die genomen worden betreffende het kind en heeft als gesprekspartner met eigen kennis over en ervaring met het kind informatie met de leerkracht/IB uitgewisseld. De ouder(s) zijn zoveel als mogelijk en gewenst actief in het proces.

8.1. Stap 1: Waarnemen

Er worden zorgsignalen waargenomen.

8.1.1. Observatie van leerkracht

De leerkracht observeert handelingsgericht volgens Horeb. Daarnaast ziet de leerkracht het kind op allerlei momenten in de klas, de school en buiten. Als de leerkracht signalen krijgt waardoor zorg ontstaat, kan de leerkracht hiervan notities maken (persoonlijke notities). Als er inderdaad sprake is van zorg, bespreekt de leerkracht deze signalen met ouders, waarna een verslag wordt gemaakt in Parnassys (oudergesprek). De persoonlijke notities worden dus niet ‘los’ in Parnassys bewaard.

8.1.2. Signalen van kind

Het kind kan zelf aangeven dat het niet goed gaat. De leerkracht maakt dan tijd voor een gesprek met het kind. Hiervan kan verslag worden gemaakt in Parnassys. Ouders worden hiervan ook op de hoogte gebracht.

8.1.3. Signalen van ouders

Zorg van ouders wordt door de leerkracht serieus genomen. In een gesprek wordt duidelijk wat de zorg van ouders is. Hiervan wordt verslag gemaakt in Parnassys.

8.1.4. Toetsgegevens

Een onvoldoende of lage score op een toets kan reden zijn voor zorg. Soms is de score passend bij de mogelijkheden /de ontwikkeling van het kind. Er is dan geen zorg.

8.1.5. Signalen van anderen

Er kunnen ook signalen van anderen komen waardoor zorg ontstaat over het kind. Te denken valt aan signalen van andere leerkrachten die het kind zien (gang, gym, circuits), overblijfouders, andere kinderen of ouders van andere kinderen uit de groep (pesten), schoolarts, wijkagent e.d. In deze gevallen moet steeds goed afgewogen worden wat de waarde van de informatie is en wat er mee gedaan moet worden. Waarbij dit document de stappen aangeeft hoe te handelen. Als de signalen ernstig genoeg zijn om er iets mee te doen, moeten ouders hier altijd van op de hoogte worden gebracht. De informatiegever moet dat ook weten.

8.2. Stap 2: Begrijpen

De leerkracht heeft verschillende mogelijkheden om erachter te komen welke (onderwijs)behoefte er liggen achter het zorgsignaal.

8.2.1. Kind

- Aanvullende observatie van het kind. Wanneer en hoe vaak komt iets voor? Wat gaat er aan vooraf? Wat is het gevolg?

- Een gesprek met het kind. Bij voorkeur volgens de aanpak van HGW (zie intakeformulier).
- Aanvullende toetsing.

8.2.2. Ouders

- Een gesprek met de ouders. Bij voorkeur volgens de aanpak van HGW.

8.2.3. Intern begeleider

- Een leerlingbespreking.
- Observatie door de IB-er.
- Toetsen door de IB-er.

8.2.4. Gedragsdeskundige en teamleden met andere specialisaties

- Informatie van de intern deskundige over een specifieke stoornis of gedragsprobleem of aanpak.
- Een leerlingbespreking.
- Observatie door de deskundige.

De gedragsdeskundige wordt ingeschakeld in overleg met de IB-er.

8.2.5. KZT

Als de (onderwijs)behoeften van het kind onvoldoende in kaart gebracht kunnen worden door bovenstaande stappen of de onderwijsbehoeften overstijgen het niveau van de groep, dan wordt het kind besproken in het Klein Zorgteam. Het KZT bestaat uit de IB-ers op aanvraag aangevuld met één van de GZT leden. Het KZT vraagt om advies c.q. zet de expertise van andere teamleden in. Te denken valt aan expertise op gedrag, hoogbegaafdheid, taal, rekenen etc.

8.2.6. Coco, SMW, JGZ, logopediste, (school-) psycholoog

Verschillende externe deskundigen kunnen ingeschakeld worden om aanvullend onderzoek te doen, zoals:

- Collegiaal Consulent (Coco) – deze is in dienst van Agora/WSNS en kan observeren, een PDO afnemen o.i.d.
- De jeugdarts of jeugdverpleegkundige (schoolarts) kan een gesprek voeren met ouders, informatie opzoeken in het dossier van het kind, oren en ogen testen en ander lichamelijk onderzoek doen. De jeugdverpleegkundige kan ook de ingang zijn naar Centrum Jong.
- De schoollogopediste kan het kind logopedisch screenen bij taal- en spraakproblemen.
- De schoolmaatschappelijk werkster (SMW) kan een huisbezoek afleggen en/of een gesprek voeren met ouders.
- Een (school-) psycholoog, of een orthopedagoog kan een pso afnemen en verder onderzoek doen.

8.2.7. GZT

Als de (onderwijs)behoeften van het kind onvoldoende in kaart gebracht kunnen worden door bovenstaande stappen of de onderwijsbehoeften overstijgen de deskundigheid of mogelijkheden van de school, dan wordt het kind besproken in het Groot Zorgteam. Het GZT bestaat uit directie, IB-ers, Coco, SMW, schoolarts of jeugdverpleegkundige, orthopedagoog van de SBD en de leerkracht. Een kind wordt alleen besproken in het GZT als ouders hiervoor toestemming hebben gegeven. Ouders kunnen desgewenst ook zelf bij de GZT bespreking aanwezig zijn.

Als ouders geen toestemming geven voor bespreking in het GZT en de zorg van school is zeer groot, dan kan er een anonieme bespreking plaatsvinden, waarin besproken wordt hoe er verder gehandeld moet worden.

8.2.8. Externe deskundige

Soms is het inschakelen van iemand van buiten de school nodig om goed te begrijpen welke onderwijsbehoeften een kind heeft. Te denken valt aan:

- Expertise binnen de stichting
- Centrum Jong
- Preventief Ambulant Begeleider (PAB), uit één van de Regionaal Expertise Centra (REC).
- Logopediste.
- Fysiotherapeut.
- Arts.
- Jeugdzorg (Lucertis, Kram etc.)
- Orthopedagoog.
- Psycholoog.
- Instituut voor dyslexie.

Een externe deskundige wordt meestal door ouders ingeschakeld. Ouders betalen hiervoor ook de kosten of kunnen deze verhalen op hun zorgverzekering. Een uitzondering hierop is de PAB. De aanvraag hiervoor wordt (in specifieke gevallen) door de school gedaan. Afstemming met ouders vindt vooraf plaats.

Een aanvraag voor vergoede diagnostiek en behandeling wordt door ouders aangevraagd. School levert daartoe het schooldossier aan, mits een kind aan de criteria voor de aanvraag voldoet.

8.3.Plannen

8.3.1. Handelingsplan en groepsplannen door de leerkracht

Als de leerkracht weet wat de onderwijsbehoeften van het kind zijn en zelf in staat is om in deze onderwijsbehoeften te voorzien, maakt de leerkracht een plan van aanpak. In dit plan staat SMART omschreven wat de situatie bij de start is, wat het doel van de aanpak is, hoe er gehandeld gaat worden (hoe vaak, wat precies, welk materiaal), de duur van het plan en wanneer en hoe er geëvalueerd zal worden. E.e.a. wordt vastgelegd op het formulier 'handelingsplan Icbis Octant' en bewaard in de groene map handelingsplannen.

Waar mogelijk worden kinderen met vergelijkbare onderwijsbehoeften geclusterd. Er wordt dan een subgroepplan gemaakt. Dergelijke plannen zijn bij het vakgebied lezen sinds 2013 onderdeel van de groepsplannen. Groepsplannen voor de overige vakken zullen na 2013-2014 gefaseerd worden ingevoerd.

Handelingsplannen en subgroepplannen voor lezen worden inmiddels in Parnassys gemaakt. Het streven is om op termijn alle plannen in Parnassys te maken.

Ouders worden ervan op de hoogte gebracht dat er voor hun kind een specifiek plan is gemaakt. Ouders worden zoveel mogelijk betrokken bij de uitvoer van het plan.

Bij het opstellen van de plannen en het bepalen van de doelen betrekken we het kind: zo wordt het “eigenaar” van het plan en de eigen ontwikkeling.

8.3.2. Handelingsplan in overleg met IB, gedragsdeskundige of externe

Het handelingsplan kan ook opgesteld worden in overleg met IB, gedragskundige of externe. Er wordt dan afgesproken of deze ook bij de uitvoer en/of evaluatie betrokken is of dat de leerkracht verder zelf aan de slag kan. De leerkracht blijft verantwoordelijk voor de uitvoer en de evaluatie van het (*groeps-*)plan.

8.3.3. Ontwikkelperspectief met groot handelingsplan

Voor kinderen die een eigen leerlijn nodig hebben en/of waarbij sprake is van LGF (rugsak) wordt een ontwikkelperspectief opgesteld en een groot handelingsplan. Hiervoor is een format.

8.4. Realiseren

8.4.1. Binnen de mogelijkheden van de groep en van de leerkracht

In veel gevallen is het mogelijk om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van het kind binnen de eigen groep. Het gaat dan bijvoorbeeld om extra instructie en oefening van bepaalde leerstof, hulp bij het aanleren van een vaardigheid, het bieden van extra structuur, verlengde instructie, extra uitdaging, connect lezen etc.

8.4.2. In samenwerking met ouders

Het is effectief als ouders betrokken zijn bij het plan van aanpak voor hun kind. Zij kunnen dit thuis verder ondersteunen, bijvoorbeeld door interesse te tonen, inspanning van het kind te waarderen of samen extra te oefenen.

Soms valt de onderwijsbehoefte van het kind buiten dat wat mogelijk is in de groep. In samenwerking met ouders kan dan gekeken worden wat er buiten schooltijd mogelijk is.

8.4.3. Met hulpmiddelen

Soms is het voor een kind (tijdelijk) niet mogelijk om een bepaalde vaardigheid te leren of is de achterstand te groot om aansluiting te houden bij wat er in de groep aan bod komt. Waar mogelijk proberen wij die aansluiting te behouden door hulpmiddelen in te zetten. Voorbeelden hiervan zijn:

- gebruik van een tafelkaart
- inzet van een voorleesmaatje
- gebruik van voorleessoftware
- typen in plaats van schrijven
- een concentratiecabine
- vormen van samenwerkend lezen

8.4.4. Met extra ‘handen’ binnen de school

Op Icb's Octant werken twee onderwijsassistentes. Zij ondersteunen de leerkrachten in de zorg voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften. In groep 4 is er op drie ochtenden ruimte voor leeshulp buiten de klas (Connecten). Als er ruimte in het rooster is, maken ook kinderen van groep 3 daar gebruik van. In de bovenbouw zijn uren remedial teaching beschikbaar. Deze uren worden vooral

ingezet voor extra instructie aan kinderen met een eigen leerlijn. De uren worden gefinancierd vanuit de LGF. De kinderen met LGF krijgen daarom voorrang bij het inroosteren van de uren. Waar mogelijk kunnen ook andere kinderen met een eigen leerlijn hiervan gebruik maken. Incidenteel zijn er ook nog extra uren beschikbaar vanuit de LGF. Deze worden ingevuld door leerkrachten, Remedial Teaching wordt gegeven door een leerkracht met een MRT opleiding. Het is nog niet duidelijk hoe en of deze bekostiging zal worden voortgezet wanneer deze LGF in zijn huidige vorm verdwijnt. Met de ingang van de wet op Passend Onderwijs heeft elk schoolbestuur zorgplicht voor elke aangemelde leerling. De vormgeving hiervan is op bestuurlijk niveau in ontwikkeling.

8.4.5. Met hulp van externen

Niet in elke onderwijsbehoefte is te voorzien met de kennis, uren, middelen en 'handen' die binnen de school aanwezig zijn. Soms zijn kinderen aangewezen op hulp buiten de school (dyslexiebehandeling, logopedie, fysiotherapie, jeugdzorg etc.). Als school streven we ernaar om – als ouders en hulpverlener daar toestemming voor geven - regelmatig contact te hebben over de ontwikkeling van het kind en waar mogelijk de aanpak af te stemmen.

Kinderen met LGF krijgen een Ambulant Begeleider toegewezen vanuit het cluster. Deze AB-ers zijn regelmatig op school om met het kind (en ook samen met andere kinderen) te werken en/of advies te geven aan de leerkracht. De IB-er heeft hierin een coördinerende rol.

8.5.Evalueren

Na de geplande periode wordt geëvalueerd (met alle betrokkenen) of de aanpak effect heeft gehad. Dit wordt vastgelegd in het individuele handelingsplan of het subgroepplan.

8.5.1. Geen zorg meer

Als het plan effect heeft gehad en de zorg is verdwenen, wordt dit vastgelegd in het plan. Vervolgactie is dan niet nodig.

8.5.2. Kortdurend vervolgplan

Als het plan effect heeft, maar het doel is nog niet bereikt of er is nog een ander ontwikkeldoel, dan kan er een nieuw plan worden opgesteld.

8.5.3. Specifieke onderwijsbehoeften ook op langere termijn

Als een kortdurende interventie onvoldoende is en er ook op langere termijn sprake is van specifieke onderwijsbehoeften, dan wordt dit vermeld in de evaluatie van het plan. Gaat het om behoefte aan verlengde instructie of aan een gecompact en verrijkt aanbod, dan wordt het kind opgenomen in de desbetreffende subgroep van het groepsplan. Bij leesproblemen of dyslexie wordt het kind opgenomen in de betreffende subgroep en regelmatig getoetst en gevolgd door de IB-er. Is er sprake van 'lichte' ondersteuningsbehoeften, dan neemt de leerkracht deze op in haar/zijn dagelijks handelen en draagt dit over aan de volgende leerkracht.

Als er sprake is van behoefte aan een eigen leerlijn of aan zorg die het groepsniveau overstijgt, dan wordt het kind met de IB-er besproken en indien nodig ook in KZT of GZT, waarna verdere afspraken worden gemaakt.

8.5.4. Aanhoudende zorg

Als de zorg aanhoudt, ondanks de interventie, wordt er terug gegaan naar de stap 'begrijpen'.

Wanneer het onderwijsarrangement dat voor een leerling nodig is niet (alleen) door de school kan worden verzorgd, doet zij een beroep op de arrangementen c.q. de mogelijkheden die beschikbaar worden gesteld binnen de stichting Agora. In het geval dat deze niet toereikend zijn, zal worden gezocht naar een passende onderwijsomgeving binnen het samenwerkingsverband waar Agora deel van uit maakt.

9. Kinderen met specifieke onderwijsbehoeften

9.1. Kinderen met lees- en/of spellingsproblemen of dyslexie

We werken op Icbs Octant met de Protocollen Leesproblemen en Dyslexie, ontwikkeld door het Expertisecentrum Nederlands. In het protocol voor de groepen 1 t/m 4 staat hoe leesproblemen zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen of zo vroeg mogelijk verholpen kunnen worden. Wij proberen de leesproblemen in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en op adequate wijze aan te pakken. De meeste leerlingen met leesproblemen zullen hierdoor voldoende leesvaardigheid ontwikkelen. Landelijk is gebleken dat het leesproces bij ongeveer 10% van de leerlingen moeizaam blijft verlopen, ondanks het volgen van dit protocol. Bij ongeveer 4% van deze leerlingen is sprake van dyslexie.

Sinds 1 januari 2009 zit diagnostiek en behandeling van ernstige dyslexie in het basispakket van de zorgverzekering. De vergoeding wordt stapsgewijs ingevoerd in de periode t/m 2013. De vergoede zorg geldt voor leerlingen met een ernstige enkelvoudige dyslexie. Als ouders aanspraak willen maken op vergoeding van diagnostiek en behandeling bij ernstige dyslexie, moet de school het leerling-dossier aanleveren waarmee het vermoeden van ernstige dyslexie wordt onderbouwd. Icbs Octant doet dit alleen wanneer uit het leerling-dossier voldoende de ernst van de dyslexie blijkt, volgens de criteria opgesteld door het masterplan dyslexie.

Meer informatie is te vinden op de volgende website: www.masterplandyslexie.nl

Wij nemen de problemen van dyslectische leerlingen serieus en houden rekening met hun beperkingen en bieden zoveel mogelijk ondersteuning. We streven ernaar om minimaal AVI E5 instructieniveau te behalen voor het einde van groep 8. Naast de planmatige aanpak van lees/spellingsproblemen besteden we ook veel aandacht aan de motivationele- en sociaal-emotionele factoren die een rol spelen bij het niet goed kunnen lezen en schrijven. We kijken samen met het kind welke compenserende- en dispenserende maatregelen nodig zijn. Voor de kinderen met dyslexie is er een dyslexieclub gestart die regelmatig bijeenkomt.

9.2. Kinderen met een vertraagde ontwikkeling en/of specifieke leer of ontwikkelingsproblemen

9.2.1. Kinderen met een vertraagde ontwikkeling

Kinderen verschillen van elkaar. Kinderen verschillen ook ten opzichte van 'het gemiddelde'. 50% van de kinderen ontwikkelt zich langzamer dan gemiddeld en 50% sneller. Wij stemmen ons onderwijsaanbod af op deze verschillen, waardoor dit geen grote problemen hoeft te geven. Veel kinderen die onder het gemiddelde scoren (TIQ < 90) kunnen zich goed ontwikkelen binnen ons onderwijs en stromen daarna door op een passend niveau van vervolgonderwijs (VMBO basis), met een passend niveau van leervorderingen (dle > 40, niveau E6). Deze leerlingen hebben door de jaren heen vaak wel behoefte aan verlengde instructie bij de diverse vakken/activiteitengebieden.

Voor kinderen met een TIQ < 80 blijkt dit vaak niet voldoende te zijn. Zij hebben behoefte aan een eigen leerlijn met passende materialen en instructie. Voor hen wordt een ontwikkelperspectief opgesteld en een plan gemaakt waarin staat wat wordt aangeboden en welke materialen en

ondersteuning daarbij wordt ingezet. Afhankelijk van de mogelijkheden van het kind wordt ingezet op een uitstroomniveau op minimaal E5 niveau.

Voor zeer moeilijk lerende kinderen (TIQ<65) is de aanvraag van LGF binnen cluster 3 mogelijk. Bij deze kinderen wordt ook een eigen ontwikkelperspectief opgesteld, waarbij het uitstroomniveau waarschijnlijk op E3 of E4 niveau komt te liggen. Wij zijn in staat om deze kinderen ontwikkelkansen te bieden op onze school, mits er financiële middelen zijn om RT mogelijk te maken, het welbevinden van het kind binnen de groep goed is en het gedrag van het kind de ontwikkelmogelijkheden van de andere kinderen in de groep niet belemmert.

9.2.2. Kinderen met een specifiek leer- of ontwikkelingsprobleem

Als er sprake is van een specifiek leerprobleem of een ander ontwikkelingsprobleem kan het soms ook nodig zijn om de leerlijn aan te passen en hiervoor een plan op te stellen.

9.3. Kinderen met specifieke behoeften t.a.v. taakaanpak, gedrag en/of sociaal-emotionele ontwikkeling

Als kinderen specifieke behoeften hebben t.a.v. taakaanpak, gedrag en/of sociaal-emotionele ontwikkeling wordt hier in eerste instantie op ingezet zoals eerder besproken. Soms zijn de problemen dusdanig groot dat de aanvraag van LGF of een verwijzing naar cluster 4 wenselijk is.

9.4. Kinderen met specifieke behoeften t.a.v. rekenen/wiskunde of dyscalculie

Icbs Octant is bezig met het invoeren van het protocol rekenproblemen en dyscalculie.

9.5. Kinderen met specifieke behoeften t.a.v. taal-/spraakontwikkeling

Bij sommige kinderen verloopt de taal-spraakontwikkeling problematisch. Dit valt vaak al op in de voorschoolse periode, waarna een verwijzing naar een logopediste en/of een spraak-taalonderzoek plaats vindt. Kinderen die in latere jaren opvallen op dit gebied, worden door ons doorverwezen voor onderzoek en/of behandeling naar een logopediste of naar het audiologisch centrum.

Als kinderen een spraak-taalstoornis hebben, is een aanvraag van LGF in cluster 2 vaak wenselijk. De ervaring leert dat wij deze kinderen vaak voldoende ontwikkelingskansen kunnen bieden binnen de school.

Voor kinderen die slechthorend of doof zijn ligt de expertise ook in cluster 2. Wij hebben nog weinig ervaring met deze kinderen.

9.6. Kinderen met specifieke behoeften t.a.v. motorische ontwikkeling

Sommige kinderen hebben problemen met hun motorische ontwikkeling problematisch. Dit valt vaak al op in de voorschoolse periode, waarna een verwijzing naar een fysiotherapeut, ziekenhuis of revalidatiecentrum plaats vindt. Kinderen die in latere jaren opvallen op dit gebied, worden door ons doorverwezen voor onderzoek en/of behandeling bij een fysiotherapeut.

Als er sprake is van een ontwikkelingsstoornis als DCD of van een lichamelijke handicap, is een aanvraag voor LGF in cluster 3 soms wenselijk. De ervaring leert dat wij deze kinderen vaak voldoende ontwikkelingskansen kunnen bieden binnen de school, mits de fysieke ruimte (het

gebouw) geen belemmeringen oplevert. Wij hebben binnen de school mogelijkheden voor motorische remedial teaching.

9.6.1. Kinderen met specifieke behoeften t.a.v. extra uitdaging

Kinderen die zich veel sneller ontwikkelen dan gemiddeld (TIQ>114) hebben behoefte aan specifiek aanbod met onder andere een gecompact leerstofaanbod, aangepaste instructie, aandacht voor leerstrategieën en verrijking. Soms is het versnellen van een groep een wenselijke optie.

Voor de meerbegaafde leerlingen (TIQ>120) is er de mogelijkheid van peercontact en extra uitdaging binnen de plusklas. Beleid en protocol t.a.v. leerlingen die zich sneller ontwikkelen dan gemiddeld is beschreven. Ook is er een digitaal handelingsplan hoogbegaafdheid.

Wij hebben veel ervaring met deze leerlingen en zijn goed in staat deze leerlingen voldoende ontwikkelkansen te bieden.

9.7. Kinderen met specifieke behoeften op medisch gebied

Voor kinderen die behoefte hebben aan medische zorg, wordt het Agora protocol medisch handelen ingezet.

10. Dossiervorming

De school voert haar leerling-administratie en LVS in ParnasSys, dit systeem wordt stichtingsbreed gevoerd. Het leerlingdossier betreft een verzameling van gegevens met betrekking tot de individuele leerling.

Deze verzameling wordt deels geautomatiseerd en deels op papier bijgehouden. Het papieren deel wordt steeds kleiner en zal op termijn geheel verdwijnen.

Omdat het leerlingdossier privacygevoelige informatie bevat is het strikt vertrouwelijk. De school werkt volgens de eisen gesteld aan het beheer en bewaarplicht van het dossier .

ICBS Octant maakt deel uit van de stichting Agora. Deze maakt voor haar/zijn scholen hiervoor gebruik van het modelprivacyreglement verwerking leerlingengegevens voor primair en voortgezet onderwijs. Dit reglement regelt de wijze waarop de scholen de gegevens beheert en de bevoegdheden, rechten en plichten van alle betrokkenen. Het reglement is te downloaden op www.agora.nu

In de schoolgids staat vermeld welke gegevens van het kind worden verzameld en bewaard. De Intern begeleider is eindverantwoordelijk voor de doorgaande lijn in de extra ondersteuning bij een leerling. Betrokken leerkrachten, IB en directie muteren in het leerlingdossier.

11. Specialisten binnen de school

De school realiseert zoveel als mogelijke (draagkracht) didactische en pedagogische specialisaties in de school, d.m.v. nascholing en het principe van de lerende organisatie. Zo wordt expertise (kennis en ervaring) breed gedeeld met als doel zich competent voelende en handelingsbekwame leerkrachten met het effect dat kennis niet van één persoon afhankelijk is. Nascholing vindt plaats binnen de PLG's van Agora, door internen (lerende organisatie) en aanbod door externen.

11.1. Intern begeleiding

Intern begeleider is een aparte functie of taak binnen de school. Deze is beschreven in een profiel. De IB-er heeft een relevante opleiding en wordt ingeschaald in schaal LB.

De IB-er draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs in brede zin. De IB-er monitort de kwaliteit door observaties in de groepen, gesprekken met leerkrachten en het analyseren van toetsgegevens en andere data. Hierover rapporteert de IB-er aan de directie. De IB-er doet voorstellen voor de verbetering van het onderwijsaanbod. De IB-er houdt ontwikkelingen op onderwijskundig gebied bij en is een informatiebron voor de leerkracht. De IB-er neemt deel aan diverse netwerkbijeenkomsten en studiedagen.

De IB-er is ook zorgcoördinator. Een belangrijke taak is het ondersteunen van de leerkracht bij de zorg voor alle leerlingen en leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De IB-er observeert, voert gesprekken met leerkrachten en ondersteunt de leerkracht bij het afstemmen van het onderwijsaanbod op de onderwijsbehoeften van de groep en van specifieke leerlingen. De IB-er onderhoudt ook contacten met externe partijen die betrokken zijn bij de zorg in de school, zoals schoolmaatschappelijk werk, de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts en verschillende instanties zoals GZ, GGZ en/of Centrum Jong. Bovendien coördineert de IB-er de zorg voor rugzakleerlingen en andere leerlingen met een eigen ontwikkelperspectief. Vanuit deze rol heeft de IB-er contacten met ambulante begeleiders, ouders en andere betrokkenen. De IB-er bespreekt regelmatig de zorgverbredingactiviteiten met de directie.

De IB-er heeft ook een rol als coach/begeleider. Leerkrachten kunnen bij de IB-er terecht met vragen over de persoonlijke ontwikkeling en vragen over het verder ontwikkelen van het OGO.

ICBS Octant heeft een eigen functieomschrijving voor de IB-er. Hierin wordt naast de algemene functieomschrijving zoals ook Agora hanteert, specifiek verwezen naar het OGO.

11.2. SVIB

In de groepen worden regelmatig opnames gemaakt met een videocamera. Deze opnames worden gemaakt om leerkrachten te ondersteunen bij hun onderwijstaak en hen te helpen het onderwijs zo goed mogelijk af te stemmen op de leerlingen. Hierbij kan het gaan om de zorg voor specifieke leerlingen, om het draaien van een klas of om specifieke vaardigheden binnen OGO. De opnames kunnen gemaakt worden door nascholers, ambulante begeleiders van buiten de school of IB-ers binnen de school. Deze opnames zijn voor gebruik binnen de school en worden alleen met toestemming van de desbetreffende leerkracht aan anderen vertoond.

Soms wordt er een specifieke vorm van begeleiding met een videocamera (School Video Interactie Begeleiding- SVIB) ingezet. Dit wordt gedaan door de interne of externe begeleider met een specifieke opleiding. Voor de inzet van SVIB geldt ook een aparte beroepscode. De opnames worden alleen bekeken door de leerkracht en de begeleider. Als deze methodiek wordt ingezet bij specifieke begeleidingsvragen van een of meer leerlingen, dan worden de ouders/ verzorgers hiervan in kennis gesteld en om toestemming gevraagd.

11.3. Gedragsspecialist

De school heeft een IBer met specialisatie gedrag. Deze heeft hiertoe een relevante opleiding gevolgd en wordt ingeschaald in schaal LB. Deze gedragsspecialist wordt ingezet bij specifieke vragen rond gedrag van kinderen of over specifieke gedragsproblemen of gedragsstoornissen. In de taak- en functieomschrijving gedragsspecialist van Agora zijn zaken benoemd o.a. ten aanzien van kennisontwikkeling. Het is haar/zijn taak om ontwikkelingen op dit gebied bij te houden, zodat deze collega een echte vraagbaak is voor de leerkrachten die hij/zij ondersteunt. Dit teamlid draagt bij aan de kennisontwikkeling binnen de school. Inzet van de expertise is mogelijk binnen de normjaartaak.

11.4. Rekencoördinator

De school heeft een rekencoördinator in opleiding (schooljaar 2013-2014) . De rekencoördinator wordt ingezet bij het rekenonderwijs in het algemeen en bij specifieke vragen rond kinderen met rekenproblemen en/of dyscalculie. Het is haar/zijn taak om ontwikkelingen op dit gebied bij te houden, zodat zij een echte vraagbaak is voor de leerkrachten die zij ondersteunt. Zij neemt deel aan diverse netwerkbijeenkomsten en studiedagen. De specialist draagt bij aan de kennisontwikkeling binnen de school en heeft hiervoor uren binnen haar/zijn normjaartaak. Er is een functieomschrijving. De rekencoördinator wordt ingezet in overleg met de IB-er.

11.5. Specialist Hoogbegaafden

De school heeft een leerkracht met specialisatie op het gebied van hoogbegaafdheid. Deze heeft hiertoe een relevante opleiding gevolgd en wordt ingeschaald in schaal LB. Deze gedragsspecialist wordt ingezet bij specifieke vragen rond kinderen die zich sneller ontwikkelen dan gemiddeld. In de taak- en functieomschrijving specialist van Agora zijn zaken benoemd onder meer ten aanzien van kennisontwikkeling. Het is haar/zijn taak om ontwikkelingen op dit gebied bij te houden, zodat deze collega een echte vraagbaak is voor de leerkrachten die hij/zij ondersteunt. Dit teamlid draagt bij aan de kennisontwikkeling binnen de school. Inzet van de expertise is mogelijk binnen de normjaartaak.

11.6. Deskundigheid binnen de school

Icbs Octant vindt het bevorderen van deskundigheid binnen de school erg belangrijk. Er worden daarom ieder jaar studiedagen ingepland waarop deskundigheidsbevordering op een specifiek terrein centraal staat. Op de studiedagen wordt gebruik gemaakt van de deskundigheid van mensen van binnen en buiten de school. Er is gelegenheid tot het delen van kennis binnen de school in team- en bouwbijeenkomsten en in collegiale consultaties. Er vinden regelmatig groepsbezoeken plaats door de directie en de IB-ers. Het 'kijken bij elkaar' wordt gestimuleerd en gefaciliteerd.

Leerkrachten worden, indien financieel, inhoudelijk gewenst en organisatorisch mogelijk, in de gelegenheid gesteld zich te scholen buiten de centrale teamscholing. Bijvoorbeeld wanneer deze nascholingswens aansluit bij het nascholingsplan dat aansluit bij de ambities van de school of wenselijk.

Zo zijn er verschillende teamleden die cursussen hebben gevolgd op het gebied van autisme.

Aan het begin van elk schooljaar wordt het overzicht van specialismen en nascholing op het gebied van specifieke ondersteuningsvragen van leerlingen geactualiseerd.

12. Aanmelding, doorstroom en doorverwijzing

12.1. Aanmelding op Icbs Octant

Aanmelding geschiedt volgens de procedure nieuwe leerlingen. Ouders melden hun kind aan met een inschrijfformulier. Zij ontvangen een bevestiging van inschrijving. Inschrijven betekent niet hetzelfde als plaatsing. Wij verwachten van de ouders dat zij ons volledig informeren over de ontwikkeling van hun kind. Er kan contact gezocht worden met peuterspeelzaal of kinderdagverblijf. De directie houdt zicht op de inschrijvingen. Als het kind specifieke onderwijsbehoeften heeft, bespreekt de directie dit met de IB-er. In overleg wordt besloten of het kind geplaatst kan worden en wat er verder nodig is.

Als een kind aangemeld wordt voor een andere groep dan groep 1 vindt er een gesprek plaats met de ouders en bespreekt de directie dit met de IB-er. De IB-er neemt contact op met de school van herkomst. Hierna wordt besloten of het kind geplaatst kan worden en in welke groep.

Als er een advies ligt voor plaatsing in het SO of SBO wordt het kind in principe niet geplaatst.

Over kinderen met LGF of kinderen die teruggeplaatst kunnen worden vanuit het SO, SBO of de kernschool vindt overleg plaats binnen het KZT alvorens deze kinderen worden geplaatst. Voorwaarde voor aanname is dat de school (al dan niet in samenwerking met externen of de ouders/verzorgers) kan voorzien in de onderwijsbehoeften van het kind. Om dit te beoordelen vraagt de school ook een onderwijskundig rapport op bij de vorige school.

Nadat de inschrijving definitief is, worden de ouders, de leerplichtambtenaar en de vorige school hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld middels (een kopie van) het bewijs van inschrijving. De leerkracht neemt contact op met de ouders voor een kennismakingsgesprek en een eventuele wenochtend/middag.

12.2. Doorstroom binnen de school

De wet op het basisonderwijs vraagt van ons het volgende:

- Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.
- Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen in beginsel binnen een tijdvak van acht aaneengesloten schooljaren de school kunnen doorlopen;

Binnen onze ontwikkelingsgerichte school gaan wij ervan uit dat de meeste leerlingen zich goed kunnen ontwikkelen binnen een groep met leeftijdsgenoten en dat zij ieder schooljaar doorgaan naar de volgende groep.

Verlengen of versnellen van een groep

Als wij denken dat een kind zich beter kan ontwikkelen in een lagere of hogere groep, worden ouders hier vroegtijdig over geïnformeerd. Wij streven ernaar dit in februari te doen. Het kan voorkomen dat er pas na februari aan deze stap wordt gedacht, ook dan worden ouders hier zo snel mogelijk van op de hoogte gebracht. In overleg met de intern begeleider (IB-er) wordt een stappenplan en/of handelingsplan gemaakt of vervolgd en in april/mei volgt de definitieve beslissing. De mening van de

ouders wordt meegenomen in deze beslissing, maar school beslist uiteindelijk. In overleg met ouders wordt afgesproken hoe de beslissing aan leerling en groep wordt meegedeeld.

Stappen

1. Er is zorg omtrent de ontwikkeling van een leerling. Deze zorg wordt gedeeld met ouders en met de IB-er.
2. De leerkracht denkt dat de leerling zich beter zal kunnen ontwikkelen als hij/zij een groep verlengt of versnelt of twijfelt hierover. De leerkracht bespreekt dit eerst met de IB-er en vervolgens (uiterlijk februari) met de ouders.
3. Als er nog geen handelingsplan of stappenplan was opgesteld, gaan leerkracht en IB-er dat nu opstellen.
4. Handelingsplan of stappenplan wordt uitgevoerd. In geval van versnellen wordt het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH) en/of de versnellings- wenselijkheidlijst (VWL) ingezet.
5. Handelingsplan wordt geëvalueerd. Mening van de ouders wordt gehoord.
6. Leerkracht en IB-er nemen de definitieve beslissing (eventueel na raadpleging van het Groot Zorgteam (GZT)). De beslissing wordt aan de ouders meegedeeld. (Uiterlijk mei).
7. Ouders en leerkracht overleggen hoe de beslissing aan de leerling en de groep wordt meegedeeld.
8. Voor kinderen die verlengen wordt in het volgende schooljaar een handelingsplan* gemaakt en uitgevoerd. Kinderen die versnellen krijgen in overleg met de IB-er een gecompact en verrijkt aanbod.

Kleuters

- Kinderen in groep 1 die vóór 1 januari jarig zijn, gaan in augustus door naar groep 2.
- In groep 2 worden kinderen waarover twijfel bestaat t.a.v. de doorstroom naar groep 3 tijdig besproken met de IB-er, in ieder geval voor februari. De twijfel kan ook gaan over kinderen in groep 1 die mogelijk kunnen versnellen.
- De bespreking gaat aan de hand van:
  - De visie van de leerkrachten, observaties volgens HOREB.
  - Welbevinden, motivatie en taakgerichtheid.
  - De cognitieve ontwikkeling (o.a. beginnende geletterdheid en gecijferdheid)
  - Toetsresultaten
  - Visie van de ouders wordt meegewogen in het besluit van de school
- Vraag die hierbij gesteld moet worden is: wat kunnen wij het kind in groep 2 bieden, wat niet in groep 3 geboden kan worden.

- De stappen zoals hierboven worden gevolgd.
- De motivatie voor verlenging wordt schriftelijk vastgelegd in ParnasSys.
- Voor kinderen die groep 2 verlengen wordt in principe altijd een handelingsplan* gemaakt en uitgevoerd. Zij worden goed gevolgd en regelmatig met de IB-er besproken. Voor kinderen die jarig zijn tussen 1 oktober en 31 januari kan hierop in overleg met de IB-er een uitzondering gemaakt worden.
- Kinderen die groep 2 verlengen krijgen in ieder geval in de tweede helft van het verlengde schooljaar een gericht aanbod van geletterde activiteiten, waarbij ernaar gestreefd wordt dat zij lezers worden.

* Een handelingsplan wordt alleen gemaakt als dit een zinvolle bijdrage levert aan de ontwikkeling van het kind. Extra zorg kan ook in de vorm van een plan van extra aandacht, een

groepshandelingsplan o.i.d. Behalve naar het kind, wordt daarbij ook gekeken naar de groep en de draagkracht van de leerkracht. Dit alles in overleg tussen leerkracht en IB-er.

12.3. Naar een andere school

Als ouders hun kind willen aanmelden bij een andere school, melden zij dit meestal bij de leerkracht en of de directie. Deze stellen elkaar hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte. Als het gaat om een verhuizing dan maakt de leerkracht een onderwijskundig rapport en stuurt dit toe aan de nieuwe school. Een kopie van dit OKR wordt opgenomen in Parnassys.

Als er een andere reden is waarom ouders hun kind willen uitschrijven, vindt er een gesprek plaats tussen ouders en directie. Hierbij moet het convenant dat tussen schoolbesturen van Agora en Zaan Primair is ondertekend, worden gevolgd.

Het kan ook zijn dat de school ouders adviseert om hun kind in te schrijven op een andere school, bijvoorbeeld omdat een andere school beter tegemoet kan komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van het kind (SO). Zie hoofdstuk 8.5.4. School en ouders hebben hierover dan regelmatig contact en beide partijen dragen zorg voor een goede overgang van het kind naar de nieuwe school.

13. Naar het V.O.

De overgang van een kind naar het voortgezet onderwijs is een bijzonder moment. Aan deze overgang gaat een traject vooraf van advisering, testen en schoolkeuze. Dit traject is beschreven in de POVO brochure. Icbs Octant houdt een voorlichtingsavond voor ouders van leerlingen in groep 8 waarop deze informatie wordt toegelicht. Er wordt dan ook een eigen informatiebrochure meegegeven (deze brochure is te vinden op de server).

Groepsbespreekformulier Octant

Groep: Schooljaar: 2009-2010
Datum: Leerkracht:

Basiskenmerken

Wat valt je op ten aanzien van de basiskenmerken? Is er sprake van een positieve en veilige groep? Lukt het om de leerlingen nieuwsgierig te maken en hun zelfstandigheid te vergroten?

Brede ontwikkeling

Wat valt je op ten aanzien van de brede ontwikkeling? Lukt het om een samenhangend, thematisch aanbod te ontwerpen, dat ontwikkeling bevordert en waarin de initiatieven en plannen van de kinderen zijn betrokken? Hebben alle kernactiviteiten een plek binnen het thema? Is er sprake van een rijke leeromgeving?

Specifieke kennis en vaardigheden

Welke specifieke kennis en vaardigheden hebben in deze groep extra aandacht nodig? (Kijk hiervoor eventueel ook naar de CITO toetsen.) Lukt het om doelen een plek te geven in het thematische aanbod en dit goed te registreren?

--

Overige bespreekpunten

Welke overige punten wil je aan bod laten komen tijdens het gesprek?

--

Individuele leerlingen

Welke individuele leerlingen wil je bespreken in een individuele leerlingbespreking?

Naam:	Reden bespreken (kort):	Te bespreken op (datum):

Gemaakte afspraken

Wat:	Wie:
------	------

HGW intakeformulier

Naam leerling:
Geboortedatum:
Groep/klas:
Datum gesprek:

Reden van aanmelding? Waaruit bestaan de problemen, wat zijn de zorgen? Wat zijn protectieve factoren en risicofactoren? Denk aan concrete voorbeelden en situaties.

Wat gaat goed?

- Gunstige aspecten en kansen volgens de leraar:
.
- Gunstige aspecten en kansen volgens de ouders:
.
.
- Gunstige aspecten en kansen volgens de leerling:
.

Wat gaat juist minder goed?

- Problemen en zorgen volgens de leraar:
.
- Problemen en zorgen volgens de ouders:
.
- Problemen en zorgen volgens de leerling:
.

Wat zijn de vragen aan de IB/Zorgcoördinator? Welke wensen en verwachtingen hebben betrokkenen? Wat is hun perspectief? Wat zou goed en slecht nieuws zijn?

- Vragen en verwachtingen/wensen/perspectief van de leraar:
.
- Vragen en verwachtingen/wensen/perspectief van de ouders:
.
- Vragen en verwachtingen/wensen/perspectief van de leerling:
.

Waarom zijn de problemen er volgens de betrokkenen? Welke mogelijke verklaringen zien zij?

- Verklaringen volgens de leraar:
.
- Verklaringen volgens de ouders:
.
- Verklaringen volgens de leerling:
.

Relevante informatie uit de voorgeschiedenis

Gebruik de Checklist Voorgeschiedenis

Interventies tot nu toe en de effecten ervan

In de school binnen de groep/klas:

In de school buiten de groep/klas:

Buiten de school:

Wat werkte goed en hoe kwam dat?

Wat werkte niet goed en hoe kwam dat?

Functionarissen en instanties die betrokken zijn bij de zorgleerling (zoals schoolarts, schoolmaatschappelijk werker, logopedist, fysiotherapeut, remedial teacher, jeugdzorg)

Gemaakte afspraken:

Formulier leerlingenbespreking t.b.v. IB/KZT/GZT

(in te vullen door de leerkracht)

Naam van de leerling	
Geboortedatum	
Didactische leeftijd	
Groep	
Leerkracht	
Schoolverloop	
Datum bespreking	

1. Sterke punten:

doorzettingsvermogen, enthousiasme, taakbesef, motivatie, sociale omgang, daadkracht, blijheid, creativiteit, intelligentie, normbesef, zelfreflectie, etc.

2. Welbevinden:

Laag welbevinden:

ongelukkig zijn, gespannen, weinig vitaal, veel conflicten, ontwijken contact, weinig zelfvertrouwen, genieten weinig, moeite met veranderingen. **Matig welbevinden:** niet

gelukkig maar ook niet ongelukkig enz. **Hoog welbevinden:** vitaal,

gelukkig, goede contacten, zelfvertrouwen, innerlijke rust, vreugde en plezier enz.

3. Denk aan: motoriek, sportiviteit, leervorderingen, samenspel, wat kan hij al

4. Welke ondersteuning

1. Wat zijn de sterke punten van deze leerling?

2. Vertel iets over het welbevinden van het kind:

3. Wat zijn de mogelijkheden van dit kind?

4. Wat heeft het kind, in jouw ogen, nodig?

5. Wat kunnen ouders betekenen?

6. Wat heb jij als leerkracht voor dit kind gedaan?

7. Wat is je hulpvraag?

8. Welke andere informatie is nog relevant voor het GZT.

Taakomschrijving Intern Begeleider – versie 2007

Inleiding.

Achtergrond intern begeleider:

- geschoold als IB-er
- kennis van de zorgverbreding
- begeleidingskwaliteiten
- coachende kwaliteiten
- kennis van en ervaring met ontwikkelingsgericht onderwijs

Samen steeds beter onderwijs maken waarin alle kinderen zich optimaal ontwikkelen, daar gaat het om!

De taken van de Intern-Begeleider:

- 1. De IB-er als bewaker van de kwaliteit van het onderwijs**
- 2. De IB-er als zorgcoördinator**
- 3. De IB-er als coach**

1. De IB-er als bewaker van de kwaliteit van het onderwijs

- a. het opzetten en onderhouden van de IB-structuur
- b. het monitoren van de kwaliteit van het onderwijsaanbod en de resultaten daarvan en daarover rapporteren in het IB-directieoverleg
- c. het doen van verbeteringssuggesties t.a.v. de kwaliteit van het onderwijsaanbod
- d. het onderhouden van externe contacten met o.a.:
  - inspectie
  - (ogo) IB-netwerk
- e. deelnemen aan inwerktrajecten van nieuwe leerkrachten

2. De IB-er als coördinator voor specifieke ondersteuning t.a.v. het leren en participeren van leerlingen.

- a. zorg dragen voor continuïteit in de begeleiding van 'zorgleerlingen'
- b. organiseren van kindbesprekingen in de bouw volgens de incidentmethode
- c. voeren van groeps- en leerlingbesprekingen met leerkrachten
- d. onderhouden van interne contacten gericht op zorgleerlingen met:
  - leerkrachten, onderwijsassistenten
  - management team
  - bouwvergadering
  - ouders
  - Groot Zorgteam
  - Klein Zorgteam (=IB-ers)
  - nascholers
- e. onderhouden van externe contacten:
  - binnen het samenwerkingsverband WSNS
  - hulpverlenende instanties
  - SBO, VO, SO
  - (ogo) IB-netwerk
- f. ontwikkelen en evalueren van protocollen (bijv. dyslexieprotocol, protocol kindermishandeling, protocol hoogbegaafdheid)
- g. reguleren formulierenstroom
- h. opstellen van de toetskalenders en procedure rond rapporten, controle op LOVS
- i. bewaken van de procedure rond handelingsplannen en eventuele inzet extra handen
- j. bijhouden en verspreiden van vakliteratuur
- k. opbouw en beheer orthotheek
- l. ondersteunen van de aanvraag van rugzakken, coördineren van de begeleiding van rugzakleerlingen en doen van de bijbehorende administratie

De IB-er als coach

De Intern Begeleider is partner van de leerkracht in ontwikkeling. Samen denken zij na en geven zij vorm aan onderwijsactiviteiten die ze belangrijk vinden bij de ontwikkeling van de (zorg)leerlingen. Zij doen dit vanuit hetzelfde perspectief (kwalitatief goed ontwikkelingsgericht onderwijs) en bouwen verder aan visie en praktijk. Samen praten en samen onderzoeken om het onderwijs zo goed mogelijk te laten verlopen.

Net als bij leerlingen zijn ook de verschillen tussen leerkrachten groot. Hun kennis en vaardigheden, hun betekenissen lopen uiteen. Dat betekent dat de manier van begeleiden per leerkracht verschillend is. De Intern Begeleider daagt de leerkracht uit actief deel te nemen aan het analyseren van onderwijsproblemen en het ontwerpen van nieuwe praktijken.

Hierbij gaat het om hulpvragen van leerkrachten over:

- a. de leerkracht als ontwerper van het onderwijs
- b. de leerkracht als begeleider van het onderwijsproces

c. de leerkracht als beoordelaar van ontwikkeling
(Zie ook het analysemodel)

N.B. Net als van alle leerkrachten wordt ook van de IB-er verwacht dat deze zorg draagt voor haar eigen ontwikkeling.